

Αθήνα, 16 - 03 - 2015

Αριθ. Πρωτ.: 4019

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΕΛΕΓΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ****ΠΡΟΣ:** Πίνακας Αποδεκτών**Ταχ. Δ/ση:** Λ. Κηφισίας 124& Ιατρίδου 2**Ταχ. Κωδ:** 11526 - Αθήνα**Πληροφορίες:** Α.Βαραγγούλη -Ε. Γκίζα**Τηλέφωνο:** 210-6971543 - 654**Fax:** 210-6971501E-mail: avaragouli@efet.gregkiza@efet.gr**ΘΕΜΑ: ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Οι γενικές και στοιχειώδεις απαιτήσεις που θέτει ο Κανονισμός ΕΚ 178/2002 περί ιχνηλασιμότητας για τα τρόφιμα δεν έχουν διαφοροποιηθεί μέχρι σήμερα. Ωστόσο, η ιχνηλασιμότητα υπό την ευρεία της έννοια, ως η παρακολούθηση της ροής των πληροφοριών στην αλυσίδα των τροφίμων, συνδέεται και με απαιτήσεις που απορρέουν από ένα σύνολο ειδικών κανονισμών για ορισμένες κατηγορίες τροφίμων.

Έτσι πλέον, το σύστημα της ιχνηλασιμότητας που με ευέλικτο τρόπο όλες οι επιχειρήσεις τροφίμων οφείλουν να εφαρμόζουν, δε στοχεύει μόνο στη δυνατότητα αποσύρσεων / ανακλήσεων, όταν ανακλύπουν ζητήματα μη ασφάλειας, αλλά επιπλέον αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για τις αρχές στα πλαίσια διερεύνησης φαινομένων απάτης (food fraud).

Στη βάση των ανωτέρω, σάς αποστέλλουμε εγκύκλιο του ΕΦΕΤ που επιχειρεί να προσεγγίσει ολοκληρωμένα τις απαιτήσεις περί ιχνηλασιμότητας.

Ο Πρόεδρος του ΕΦΕΤ

Ιωάννης Τσιάλας

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:
Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Συνημμένα:	Εγκύκλιος Ιχνηλασιμότητας σε Επιχειρήσεις Τροφίμων
Πίνακας Αποδεκτών:	
ΠΡΟΣ:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Περιφερειακές Δ/νσεις ΕΦΕΤ- Έδρες τους 2. Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών- Έδρες τους 3. Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων- Έδρες τους
ΚΟΙΝ:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υπ.Α.Α.Τ) Γενική Δ/νση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής
Εσωτερική Διανομή:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραφείο Προέδρου 2. Γενικό Δ/ντη 3. Δ/νση Εργαστηριακών Ελέγχων 4. Δ/νση Αξιολόγησης και Εγκρίσεων 5. Δ/νση Διατροφικής Πολιτικής και Ερευνών 6. Δ/νση Εκπαίδευσης Ενημέρωσης και Πληροφορικής 7. Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Παρεχομένων Υπηρεσιών

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:
Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ (ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ) ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

Η ιχνηλασιμότητα υπό την ευρεία της έννοια, ως η παρακολούθηση της ροής των πληροφοριών, βασίζεται στις στοιχειώδεις, γενικές απαιτήσεις που τίθενται στο άρθρο 18 του Κανονισμού Ε.Κ. 178/2002, αλλά και στις ειδικές πληροφορίες που απαιτούνται σε ορισμένους τομείς τροφίμων και οι οποίες τίθενται από ένα σύνολο ειδικών κατά περίπτωση Κανονισμών.

Η ιχνηλασιμότητα αποτελεί ένα εργαλείο διαχείρισης κινδύνου που επιτρέπει στους υπευθύνους των επιχειρήσεων και στις αρμόδιες αρχές να αποσύρουν ή /και να ανακαλούν¹ μη ασφαλή προϊόντα. Η ιχνηλασιμότητα δεν εγγυάται από μόνη της την ασφάλεια των τροφίμων, αλλά στοχεύει στον περιορισμό ενός προβλήματος σχετικά με την ασφάλεια.

Η σκοπιμότητα της εστιάζεται στη:

- διευκόλυνση στοχευμένων αποσύρσεων & ανακλήσεων,
- διευκόλυνση της εκτίμησης του κινδύνου από τις ελεγκτικές αρχές.

Ωστόσο, τα παράπλευρα οφέλη από την εφαρμογή της σχετίζονται με την:

- παροχή ακριβούς πληροφόρησης στους καταναλωτές / αξιοπιστία πληροφοριών που παρέχονται σε ένα προϊόν
- δυνατότητα των αρχών να το χρησιμοποιούν ως εργαλείο στην εξακρίβωση φαινομένων απάτης
- πραγματοποίηση δίκαιων ανταλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων

Γενικές / Στοιχειώδεις Απαιτήσεις

Το άρθρο 18 του Καν. Ε.Κ. 178/2002 καθιστά την ιχνηλασιμότητα υποχρεωτική για όλες τις επιχειρήσεις τροφίμων. Απαιτείται από τους υπευθύνους των επιχειρήσεων τροφίμων να διαθέτουν και να εφαρμόζουν σύστημα ιχνηλασιμότητας προσαρμοσμένο στις δικές τους ανάγκες με στόχο την παρακολούθηση της φυσικής ροής των προϊόντων. Πρέπει να τονιστεί πως η διατύπωση του άρθρου 18 δίνει έμφαση στο σκοπό και στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα του και όχι στον καθορισμό του τρόπου επίτευξης του αποτελέσματος αυτού. Για αυτόν ακριβώς το λόγο παρέχεται μεγάλη ευελιξία στις επιχειρήσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της απαίτησης αυτής. Οι FBO's² πρέπει να είναι σε θέση να ταυτοποιούν από που προέρχονται τα προϊόντα τους και που πηγαίνουν, καθώς και να παρέχουν γρήγορα και άμεσα αυτές τις πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές, όταν αυτές το ζητήσουν.

Οι βασικές απαιτήσεις που το άρθρο 18 του Καν. Ε.Κ. 178/2002 επιβάλλει στους FBO's είναι:

¹ Η ανάκληση σχετίζεται με μη ασφαλές τρόφιμο που έχει φτάσει ή ενδέχεται να έχει φτάσει στον τελικό καταναλωτή

² FBO's: Food Business Operators: Υπεύθυνοι των Επιχειρήσεων Τροφίμων

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:

Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

- να είναι σε θέση να προσδιορίζουν από ποιον και σε ποιον έγινε η προμήθεια ενός προϊόντος.
- να διαθέτουν συστήματα και διαδικασίες για την ταχεία παροχή των σχετικών πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές, όταν αυτές το ζητήσουν.

Πρέπει, με άλλα λόγια, το σύστημα της ιχνηλασιμότητας να συνδέει προμηθευτές / πελάτες με προϊόντα, με μόνη εξαίρεση την περίπτωση που πελάτες είναι οι τελικοί καταναλωτές.

Είναι προφανές ότι η απαίτηση της ιχνηλασιμότητας βασίζεται στην προσέγγιση «ένα βήμα πίσω – ένα βήμα μπροστά».

Το άρθρο 18 δε διευκρινίζει τα είδη των στοιχείων που οφείλουν να τηρούν οι FBO's, ωστόσο, ωστόσο, οι απαιτήσεις του άρθρου εκπληρώνονται, όταν τηρούνται τουλάχιστον οι κάτωθι πληροφορίες:

---- Όνομα, διεύθυνση του προμηθευτή και ταυτοποίηση των προϊόντων που προμήθευσε·

---- Όνομα, διεύθυνση του πελάτη και ταυτοποίηση των προϊόντων που παραδόθηκαν·

---- Ημερομηνία και, όπου απαιτείται, ώρα συναλλαγής/παράδοσης·

---- Όγκος, κατά περίπτωση ή ποσότητα

Έμφαση πρέπει να δίνεται στη δυνατότητα παρακολούθησης της φυσικής ροής των προϊόντων και όχι μόνο της εμπορικής. Η εμπειρία προηγούμενων χρόνων έχει δείξει ότι η ιχνηλάτηση της εμπορικής ροής μέσω τήρησης τιμολογίων δεν ήταν επαρκής για την παρακολούθηση της φυσικής ροής των προϊόντων, καθώς αυτά θα μπορούσαν π.χ. να έχουν σταλεί για αποθήκευση ή να μην έχουν εν γένει διακινηθεί με εμπορική συναλλαγή. Για το λόγο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό το σύστημα της ιχνηλασιμότητας να είναι σχεδιασμένο κατά τρόπο, ώστε να παρακολουθεί τη φυσική ροή των προϊόντων.

Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην υποχρέωση τήρησης του συστήματος είναι όλες οι επιχειρήσεις τροφίμων από την πρωτογενή παραγωγή (παραγωγικά ζώα, καλλιέργειες), την επεξεργασία έως τη διανομή, συμπεριλαμβανομένων των μεσαζόντων έως το επίπεδο λιανικής πώλησης εξαιρουμένης της προμήθειας στον τελικό καταναλωτή. Για παράδειγμα, στην υποχρέωση εμπίπτουν και οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις μεταφοράς και αποθήκευσης τροφίμων.

Αντίστοιχα, με την απαίτηση ιχνηλασιμότητας για τα τρόφιμα (άρθρο 18 του Καν. Ε.Κ. 178/2002), η υποχρέωση της ιχνηλασιμότητας για τα υλικά σε επαφή με τρόφιμα απορρέει από το άρθρο 17 του Κανονισμού-πλαίσιο Ε.Κ. 1935/2004, για τα υλικά σε επαφή με τρόφιμα. Επομένως, οι επιχειρήσεις παραγωγής υλικών σε επαφή με τρόφιμα ως προς τις υποχρεώσεις τους εφαρμογής των γενικών απαιτήσεων ιχνηλασιμότητας οφείλουν να συμμορφώνονται με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Ε.Κ. 1935/2004.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις ειδικών κανονισμών σε ορισμένους τομείς τροφίμων, οι γενικές υποχρεώσεις της ιχνηλασιμότητας δεν περιλαμβάνουν την εσωτερική ιχνηλασιμότητα, δηλαδή τη σύνδεση των εισερχομένων με τα εξερχόμενα προϊόντα. Αν και η εσωτερική ιχνηλασιμότητα μπορεί να συμβάλλει σε περισσότερο στοχευμένες και ακριβείς αποσύρσεις, η υιοθέτηση συστήματος εσωτερικής ιχνηλασιμότητας αποτελεί επιλογή του υπευθύνου της επιχείρησης ανάλογα με τη φύση και το μέγεθος αυτής.

Παρά το γεγονός επομένως, ότι το άρθρο 18 δεν επιβάλλει την τήρηση ενός «ειδικού» συστήματος ιχνηλασιμότητας, είναι απαραίτητο ο δομημένος μηχανισμός που θα διαθέτουν να επιτρέπει τη διαβίβαση των απαιτούμενων πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές, όποτε αυτές τις «ζητήσουν» γρήγορα και «χωρίς περιττή καθυστέρηση»,

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:

Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

σύμφωνα και με το άρθρο 19 περί απόσυρσης /ανάκλησης. Είναι προφανές ότι τα άρθρα 18 & 19 του καν. Ε.Κ. 178/2002 είναι άρρηκτα συνδεδεμένα.

Η διάρκεια διατήρησης των σχετικών αρχείων ιχνηλασιμότητας δεν καθορίζεται από το άρθρο 18. Για την ικανοποίηση, όμως, των απαιτήσεων ταυτόχρονα και του άρθρου 19, περί απόσυρσης /ανάκλησης, ο υπεύθυνος της επιχείρησης έχει την ευθύνη ανάλογα με τη φύση & τη διάρκεια ζωής του τροφίμου να δικαιολογεί στις αρχές τον επαρκή χρόνο διατήρησης των αρχείων του, όταν αυτός είναι μικρότερος της πενταετίας που συνήθως αποτελεί την περίοδο διατήρησης των εμπορικών εγγράφων λόγω φορολογικών ελέγχων.

Απαιτήση Ειδικότερων Πληροφοριών

Α. Ειδικές Απαιτήσεις για τα Τρόφιμα Ζωικής Προέλευσης

Παρά τις γενικές απαιτήσεις της νομοθεσίας, οι κρίσεις στον τομέα των τροφίμων αποκάλυψαν ότι τα υφιστάμενα συστήματα δεν επαρκούσαν για την πλήρη ιχνηλασιμότητα του τροφίμου και σε πολλές περιπτώσεις οι FBO's δεν κατείχαν τις απαραίτητες πληροφορίες για να εξασφαλιστεί ότι τα συστήματά τους ήταν επαρκή, ιδίως στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να καταγραφούν μεγάλες οικονομικές απώλειες, λόγω έλλειψης ταχείας και πλήρους ιχνηλασιμότητας.

Εξαιτίας των ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη θέσπιση ορισμένων κανόνων για τον **τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης**, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 18, με την έκδοση του **Εκτελεστικού Κανονισμού 931/2011**.

Ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στα ζωικά τρόφιμα που ορίζονται ως μη μεταποιημένα και μεταποιημένα στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του καν. Ε.Κ. 852/2004, ενώ **δεν εφαρμόζεται σε τρόφιμα που περιέχουν τόσο προϊόντα φυτικής προέλευσης, όσο και μεταποιημένα προϊόντα ζωικής προέλευσης**.

Οι FBO's υποχρεούνται να διατηρούν και κατά συνέπεια να μπορούν να διαθέτουν (σε επιχειρήσεις πελάτες ή/και στις αρχές) τις εξής πληροφορίες:

1. Επακριβής περιγραφή τροφίμου
2. Όγκος ή ποσότητα τροφίμου
3. Το όνομα και διεύθυνση του υπεύθυνου τροφίμου από τον οποίο απεστάλη το τρόφιμο
4. Όνομα και διεύθυνση αποστολέα (ιδιοκτήτη), αν διαφέρει από τον υπεύθυνο επιχείρησης από τον οποίο απεστάλη το τρόφιμο
5. Όνομα και διεύθυνση του υπευθύνου επιχείρησης τροφίμων στον οποίο αποστέλλεται το τρόφιμο
6. Όνομα και διεύθυνση του αποστολέα (ιδιοκτήτη), αν διαφέρει από τον υπεύθυνο επιχείρησης στον οποίο ανεστάλη το τρόφιμο
7. Στοιχεία παρτίδας, φορτίου ή αποστολής κατά περίπτωση
8. Ημερομηνία αποστολής

Σε αντίθεση με το άρθρο 18 του Καν. Ε.Κ. 178/2002 που είναι γενικό και δεν κάνει αναφορά σε λεπτομέρειες αναφορικά με τις πληροφορίες, η εκπλήρωση των απαιτήσεων του Εκτελεστικού Κανονισμού Ε.Ε. 931/2011 ως προς το είδος και το

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:

Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

περιεχόμενο των πληροφοριών συγκεκριμενοποιείται στα προαναφερθέντα οκτώ σημεία.

Παρότι η μορφή με την οποία οι πληροφορίες αυτές διατηρούνται είναι επιλογή του υπευθύνου της επιχείρησης, θα πρέπει: α) να επικαιροποιούνται καθημερινά, β) να είναι άμεσα και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση διαθέσιμες και γ) να διατηρούνται τουλάχιστον, έως ότου να μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι το τρόφιμο καταναλώθηκε.

Β. Ειδικές Απαιτήσεις Πληροφοριών για διάφορες Κατηγορίες Τροφίμων

Εκτός των γενικών απαιτήσεων που προδιαγράφονται στο άρθρο 18 του καν. Ε.Κ. 178/2002 και αφορούν όλο το εύρος των τροφίμων, αλλά και τις επιπρόσθετες απαιτήσεις που ορίζει ο Καν. 931/2011 και αφορούν τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, θα πρέπει να δίνεται βάση και στις ειδικότερες απαιτήσεις, οι οποίες αφορούν σε κάθετες νομοθεσίες για συγκεκριμένες κατηγορίες τροφίμων.

Παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας, ο οποίος δεν είναι εξαντλητικός.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΟΥ	ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	1. Καν. (ΕΕ) 16/2012 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 853/2004 όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τα κατεψυγμένα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση [αφορά business to business πληροφορία για την «ημερομηνία παραγωγής» & «ημερομηνία κατάψυξης»]
ΚΡΕΑΣ	1. Καν. (ΕΚ) 1760/2000 για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής των βοοειδών και την επισήμανση του βοείου κρέατος και των προϊόντων με βάση το βόειο κρέας 2. Εκτ. Καν. (ΕΕ) 1337/2013 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την ένδειξη της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης για τα νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα κρέατα χοιροειδών, προβατοειδών, αιγοειδών και πουλερικών

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:

Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ	1. Καν. (ΕΕ) 1379/2013 Κεφάλαιο IV Ενημέρωση καταναλωτών άρθρο 35 υποχρεωτικές πληροφορίες: εμπορική & επιστημονική ονομασία, μέθοδος παραγωγής, περιοχή αλίευσης ή εκτροφής & κατηγορία αλιευτικού εργαλείου, εάν το προϊόν έχει αποψυχθεί, ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας.
Γ.Τ.Τ.	1. Καν (ΕΚ) 1829/2003 για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές 2. Καν. (ΕΚ) 1830/2003 σχετικά με την ιχνηλασιμότητα και την επισήμανση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών και την ιχνηλασιμότητα τροφίμων και ζωοτροφών που παράγονται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς, και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/18/ΕΚ
ΜΕΛΙ	1. Οδηγία 2001/110 για το μέλι (Εναρμονίστηκε με τη Υ.Α. 68/2002-ΦΕΚ 641/Β/23-5-2002) σχετικά με την υποχρεωτική αναγραφή της χώρας προέλευσης
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	1. Καν. 29/2012: άρθρα 3-6 για την επισήμανση και τον προσδιορισμό της καταγωγής 2. ΚΥΑ 323902/09: άρθρα 3-7 για τις υποχρεωτικές και προαιρετικές ενδείξεις, καθώς και τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων τυποποίησης ελαιολάδου

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Με βάση τα προαναφερθέντα, καθίσταται σαφές ότι η νομοθεσία των τροφίμων θέτει γενικές οριζόντιες, αλλά και ειδικές κάθετες απαιτήσεις ανάλογα το είδος του τροφίμου προκειμένου να διασφαλιστεί η αναγκαία ελάχιστη ροή της πληροφορίας σε όλο το φάσμα της αλυσίδας παραγωγής, διακίνησης & διάθεσης του τροφίμου.

Η ενσωμάτωση εξακρίβωσης της εκπλήρωσης των απαιτήσεων της ιχνηλασιμότητας στην άσκηση του επισήμου ελέγχου είναι πλέον όχι μόνο σημαντική, αλλά και ουσιαστική, δεδομένου ότι το πεδίο της είναι ευρύ ειδικά στον τομέα τροφίμων ζωικής προέλευσης.

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:**Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων**

Παράλληλα με τη διασταύρωση της ροής της γενικής & ειδικής πληροφορίας ουσιώδεις συμπληρωματικές παράμετροι που δεν πρέπει να παραλείπονται κατά τον έλεγχο της ιχνηλασιμότητας είναι οι εξής:

- Ποσοτικός έλεγχος όλων υλών που συμμετέχουν στην παραγωγή ενός προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των βοηθητικών υλών με έμφαση στα πρόσθετα, τις αρτυματικές ύλες, ακόμη και τα υλικά σε επαφή που έχουν χρησιμοποιηθεί. Ο ποσοτικός έλεγχος στην ουσία αφορά τη ποσοτική συσχέτιση εισερχομένων και εξερχομένων υλών & υλικών και σε πολλές περιπτώσεις ο επιθεωρητής απαιτείται να προστρέξει στη συνταγή παραγωγής ενός προϊόντος και με αριθμητικές πράξεις να αποφανθεί περί της ικανοποίησης των ισοζυγίων των συμμετεχόντων υλών. Είναι προφανές ότι για τα πιο σύνθετα προϊόντα ο έλεγχος αυτής της παραμέτρου είναι πιο απαιτητικός.
- Ειδικά για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης κατά την ποσοτική εξέταση της ά υλών: έλεγχος ισοζυγίων θα απαιτηθεί και η αξιοποίηση των αρχείων διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων της εγκατάστασης.
- Ένα μέρος του ελέγχου της ιχνηλασιμότητας είναι αναμφισβήτητη η εξέταση των συνοδευτικών εγγράφων όλων των υλών και υλικών που έχουν χρησιμοποιηθεί. Τα συνοδευτικά έγγραφα ανάλογα με το τρόφιμο ή το υλικό μπορεί να είναι τιμολόγια, δελτία αποστολής, πιστοποιητικά, CMR, δηλώσεις συμμόρφωσης κτλ. Αρχικά, τα έγγραφα αυτά αναζητούνται και πρέπει να υπάρχουν στα αρχεία των επιχειρήσεων για κάθε ύλη και υλικό που έχει χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή τελικού προϊόντος και κατόπιν αξιοποιούνται από τους επιθεωρητές τόσο ως προς τον ποσοτικό έλεγχο, όσο και ως προς τις αναγραφόμενες σε αυτά πληροφορίες σε σχέση με τις πληροφορίες που συνοδεύουν το τελικό προϊόν (επισήμανση προϊόντος αν αυτό απευθύνεται στον τελικό καταναλωτή).
- Ο έλεγχος της πληροφορίας που φέρει το τελικό προϊόν – επισήμανση αν απευθύνεται στον τελικό καταναλωτή – αποτελεί κύρια παράμετρο ελέγχου της ιχνηλασιμότητας. Εκτός από την πληρότητα / αρτιότητα της πληροφορίας, ανάλογα με το είδος του παραγόμενου τροφίμου, κρίσιμο σημείο είναι η εξακρίβωση της αξιοπιστίας της.

Βάσει όλων των ανωτέρω, η υλοποίηση της εξέτασης των συστημάτων ιχνηλασιμότητας που με ευέλικτο τρόπο οφείλουν να διαθέτουν οι επιχειρήσεις γίνεται κυρίως με:

- την εκτέλεση μιας δοκιμαστικής απόσυρσης / ανάκλησης (άσκηση προσομοίωσης)
- τη διασταύρωση της γενικής & ειδικής πληροφορίας που συνοδεύει το τελικό προϊόν σε σχέση με την πληροφορία που διέθεταν οι ύλες από τις οποίες προήλθε.
- την ποσοτική αντιπαραβολή / συσχέτιση εισερχομένων με εξερχόμενα.

Σημειώνεται ότι κατά την πραγματοποίηση της δοκιμαστικής απόσυρσης / ανάκλησης επιλέγεται ένα ή περισσότερα τελικά παραγόμενα προϊόντα της επιχείρησης και ιχνηλατούνται όλες οι ύλες (πρώτες, βοηθητικές & YET) που έχουν πάρει μέρος στην παραγωγή του τελικού προϊόντος.

Η έννοια της ιχνηλάτισης ενός προϊόντος σχετίζεται και με τη δυνατότητα εξακρίβωσης της φυσικής παρουσίας του. Για παράδειγμα, σε περίπτωση αναζήτησης από τις αρμόδιες αρχές ενός τροφίμου καταγεγραμμένου σε ένα αρχείο ή σε ένα συνοδευτικό έγγραφο πρέπει να υπάρχει δυνατότητα εξακρίβωσης του σημείου που αυτό βρίσκεται

Υπ' αριθμ. πρωτ.: 4019/ 16-03-2015 Εγκύκλιος ΕΦΕΤ:

Ιχνηλασιμότητα σε Επιχειρήσεις Τροφίμων

πχ αν αυτό βρίσκεται αποθηκευμένο και σε ποιο σημείο ή βρίσκεται στην κατοχή άλλης επιχείρησης εξακριβωμένα.

Εν κατακλείδι, η αξία ελέγχου, από πλευράς των αρχών, της ροής της πληροφορίας είναι σημαντική, όχι μόνο για τον περιορισμό ενός ζητήματος μη ασφάλειας, αλλά κυρίως για την εξακρίβωση της ορθότητας, εγκυρότητας & αξιοπιστίας των ενδείξεων / πληροφοριών των τροφίμων που φτάνουν στον τελικό καταναλωτή. Υπό την έννοια αυτή, ο έλεγχος εκπλήρωσης των απαιτήσεων της ιχνηλασιμότητας αποτελεί ένα βασικό εργαλείο στα πλαίσια διερεύνησης φαινομένων απάτης (food fraud), όπου στην αλυσίδα παραγωγή – διακίνησης – διάθεσης του τροφίμου μια πληροφορία μπορεί να αποκρυβεί, να αντικατασταθεί ή εν γένει να «αλλοιωθεί».